

УДК 7.012:001.891

Чупріна Н.В., Остапенко Т.М.

Київський національний університет
технологій та дизайну

ЕКЛЕКТИЗМ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОДНИХ ТЕНДЕНЦІЙ В СУЧАСНІЙ ІНДУСТРІЇ МОДИ

Чупріна Н.В., Остапенко Т.М. Еклектизм як засіб формування модних тенденцій в сучасній індустрії моди. У статті проведений аналіз принципів і засобів прояву еклектизму як домінуючого явища у формуванні модних тенденцій в сучасній індустрії моди, а також визначення його основоположних закономірностей і методів застосування в дизайні модного одягу як продукту індустрії моди. Розглядаються причини того, чому еклектизм в сучасній моді зайняв місце альтернативного варіанту на пряму мінімалізму, також широко поширеного серед масового споживача. Обґрунтовується, що за допомогою застосування принципів еклектизму в дизайні костюма, можливо спроектувати індивідуальний і унікальний образ, який створює переваги для ідентифікації свого носія в суспільстві. Стверджується, що в другій половині ХХ століття, і особливо на межі ХХ – ХХІ століть еклектизм активно проникає в систему розробки одягу масового виробництва, розширюючи можливості проектування одиничних предметів одягу як продуктів індустрії моди для подальшої комбінаторної комплектації в умовах споживання.

Ключові слова: індустрія моди, модні тенденції, еклектизм, дизайн модного одягу, стилізові елементи

Чупріна Н.В., Остапенко Т.М. Эклектизм как средство формирования модных тенденций в современной индустрии моды. В статье проведен анализ принципов и средств проявления эклектизма как доминирующего явления в формировании модных тенденций в современной индустрии моды, а также определение его основополагающих закономерностей и методов применения в дизайне модной одежды как продукта индустрии моды. Рассматриваются причины того, почему эклектизм в современной моде занял место альтернативного варианта направлению минимализма, также широко распространенного среди массового потребителя. Обосновывается, что с помощью применения принципов эклектизма в дизайне костюма, возможно спроектировать индивидуальный и уникальный образ, который создает преимущества для идентифика-

ции своего носителя в обществе. Утверждается, что во второй половине ХХ века, и особенно на рубеже ХХ – ХХІ веков эклектизм активно проникает в систему разработки одежды массового производства, расширяя возможности проектирования единичных предметов одежды как продуктов индустрии моды для последующей комбинаторной комплектации в условиях потребления.

Ключевые слова: индустрия моды, модные тенденции, эклектизм, дизайн модной одежды, стилевые элементы

Chouprina N., Ostapenko T. Eclecticism as mean of fashion tendencies forming in modern fashion industry.

Background: Analysis of display of eclecticism in the design of fashionable clothes and its role in fashion tendencies forming in modern fashion industry is not completely represented in any critical or study of art research.

Objectives: The present research is aimed at analysis of principles and mean of display of eclecticism as the dominant phenomenon in fashion tendencies forming in modern industry of fashion, and also at the determination of its fundamental principles and methods of application to the design of fashionable clothes as product of fashion industry.

Methods: Method of systematization of research material, and also the method of analysis is used for determination of basic properties and descriptions of eclecticism as method of design of fashionable clothes in fashion industry

Results: On the modern stage of development of fashion industry and creation of fashion tendencies, eclecticism gets wide application, especially in the professional creative activity of fashion designers. Eclecticism in a modern fashion became an alternative version to minimalism tendencies also wide-spread among a mass consumer.

Conclusions: eclecticism as a method and mean of designing of fashionable clothes becomes popular, and has too much chances to become a dominant principle of fashion tendencies forming in fashion industry.

Keywords: fashion industry, fashion tendencies, eclecticism, design of fashionable clothes, stylish elements

Постановка проблеми. Функціонування індустрії моди на межі ХХ – ХХІ століть знаходиться в стані пошуку нових рушійних сил, як у сфері виробництва і розподілу продукту моди, так і у сфері створення модних тенденцій і образів, які могли б привернути досвідченого масового споживача, і тим самим дати новий поштовх до розвитку виробництва і розподілу модного одягу. Серед основних напрямів творчої діяльності, які використовують суб'єкти індустрії моди, зайняті в створенні модного продукту, все активніше використовується принцип зміщення цих напрямів творчості, з метою формування нових художніх образів і стилістичних рішень. Проте, принципи подібної асиміляції досліджені недостатньо, а тому вимагають підвищеної уваги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз прояву еклектизму в дизайні костюма і його роль у формуванні модних тенденцій в сучасній індустрії моди як такий не представлений ні в одному широковідомому критичному або мистецтвознавчому дослідженні. Разом з тим, багато дослідників

моди і історії костюма характеризували діяльність провідних модельєрів і дизайнерів як творців модного продукту: К. О. Косарева [3], А. Латур [4]. Порівняльний описовий аналіз понять кітч і еkleктики в моді представлений дослідницьким колективом під керівництвом М. Аксьонової [6]. Візуальні комунікації в репрезентації моди досліджені О.Лагодою [9], а чинники управління життєвим циклом модного продукту (на прикладі жіночого одягу) описані С.В. Латиною [5]. Історія формування основних стильових напрямів, представлених в сучасній індустрії моди ХХ століття проаналізовані й описані К.Блекмен [1], Р.В. Захаржевсько, В.В.Єрмиловою.

Відповідно до викладеного вище, метою даної статті є аналіз принципів і засобів еkleктизму як домінуючого явища у формуванні модних тенденцій в сучасній індустрії моди, а також визначення його основоположних закономірностей і методів застосування в дизайні модного одягу як продукту індустрії моди.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Як відзначають багато дослідників костюма і моди ХХ століття, її розвиток протікає різнобічно й суперечливо. Крім того, як ні парадоксально це звучить, але часто еволюція моди і розвиток форм костюма підпорядковуються різним принципам трансформації. Цю тенденцію можливо аргументувати тим, що створення, виготовлення і розподіл одягу різного призначення як продукту моди в ХХ столітті практично повністю перейшли в сферу промислового виробництва і рекламно-інформаційного розповсюдження серед широких верств споживачів. У зв'язку з цим, доцільно згадати тенденцію прискореного морального старіння одягу як продукту моди і заміщення його новими модними моделями, які по суті, незначною мірою відрізняються від попередніх стильовим або композиційним рішенням.

Крім того, морально застарілі моделі одягу не так швидко застарівають фізично, а тому, змішуючись з новими моделями, продовжують своє існування, але вже в дещо зміненому функціональному й естетичному значенні.

З іншого боку, модні інновації і створення модних образів всевітньо відомими Будинками Високої моди, орієнтовані не так відкрито на маркетинговий успіх і фінансове благополуччя. Одним з основних їх завдань, як учасників модного процесу, можна вважати розвиток естетичних властивостей продуктів моди, створення і впровадження модних інновацій, спрямованих, як на формування тенденцій сучасного мистецтва і підвищення загальнокультурного рівня суспільства, так і на виявлення індивідуальних рис споживачів, які нівелюються масовим тиражуванням масового одягу.

У цьому контексті, в широких колах споживачів масової моди останнім часом все активніше виявляється тенденція створення індивідуального модного образу на основі використання доступних, промислово виготовлених і модних (завдяки сучасним засобам масової інформації) предметів одягу. Основним принципом при цьому є комбінування не тільки різноманітних предметів одягу, але є елементів костюма (як одягу, так і аксесуарів), що представ-

ляють різні стильові та функціональні характеристики. При цьому, чим сильніше вони не поєднуються з позицій стильової, композиційної або колористичної єдності, тим яскравіше виявляють індивідуальність свого носія, відображають його смаки й переваги.

Таку тенденцію формування модних образів і розповсюдження їх серед найширших верств масового споживача прийнято називати «еклектикою» («еклектизмом»).

В умовах функціонування сучасного суспільства масового споживання еkleктика популярна як прийом акцентування фрагментарності і багатогранності масової інформації, на противагу цілісності, супідрядності основній ідеї, послідовності викладу і внутрішньої зв'язаності елементів. При цьому подібна зверхність обґрунтовується необхідністю обійняти все неосяжне розмаїття актуальних явищ та інформативних повідомлень з узагальнюючої, інтегрованої точки зору, з урахуванням внутрішніх суперечностей складових елементів. Хоча, справедливості заради, необхідно відмітити, що якраз внутрішні суперечності розшифровуються не всіма авторами, хто використовує в своїй творчій діяльності прийоми еkleктизму. У зв'язку з цим, в сучасній індустрії моди виникла ситуація, коли «...існуючі тенденції полістилізму, еkleктики, фрагментації та ін. в сучасному мистецтві, в костюмі, зокрема, демонструють еволюцію колажності, яка супроводжується поглибленням принципу її побудови – різноманітністю». [9]

Якщо звернутися до витоків цього терміну, то його визначення вказує на методологічні прийоми адаптації до вимог модних інновацій, а також використання в сучасній індустрії моди:

1. Еkleктизм (еклектика) (від грецьк. *eklektikos* – такий, що вибирає), механічне з'єднання різноманітних, часто протилежних принципів, поглядів, теорій, художніх елементів і т.п.; в архітектурі й образотворчому мистецтві поєднання різноманітних стильових елементів або довільний вибір стилістичного оформлення для будівель або художніх виробів, що мають якісно інші сенс і призначення (використання історичних стилів в архітектурі і художній промисловості 19 ст.) [7:1530]

2. Еkleктизм, грецьк. філософське вчення, що не належить до певної школи, але засноване на поєднанні положень, запозичених з різноманітних філософських систем. [2:939]

Аналіз явища еkleктизму в сучасній моді як засобу візуальної комунікації в суспільстві дозволяє зробити висновок, що «...ідеологічний та естетичний еkleктизм, властивий сучасному простору мистецтва в цілому, і костюма зокрема, дозволяє використання різноманітних сумішей знаків і зіткнення мов, залишаючи за собою право на акт зміни знаків від усвідомленого стандарту до емоційнішого». [9]

З іншого боку, на рівні споживачького сприйняття еkleктизм часто асоціюється з кітчем, основною властивістю якого також є поєднання непоєднаних (з позицій стильової єдності) елементів в костюмі. Кітч як поняття і прийом в сучасній моді прийнято вважати похідним терміном від німецько-

го *kitsch* (несмак, поганий тон тощо). Кітчевими, зазвичай, вважають твори масової культури, в яких виявляється недолік смаку, витонченості, освіченості та ерудованості, що призводить до нерозуміння автором того, що і навіщо створюється. [6:424]. До речі, кітч часто відображає тенденції вуличної моди, антимоди та інших концепцій модної поведінки в суспільстві, які, народжуючись як протест по відношенню до основних тенденцій моди, з часом перетворюються на провідні модні тенденції в тому ж суспільстві. «Швидкість розповсюдження таких модних інновацій залежить від чутливості професійних провідників об'єктів індустрії моди й активності субкультурних груп» [5:53]

Іншими словами, протягом розвитку моди в ХХ столітті, особливо в другій половині, кітч усвідомлено береться за основу багатьма провідними дизайнерами і модельєрами при створенні колекцій модного одягу різних класів – від haute couture та pret-a-porte de lux до mass-market і дифузних брендів. Проте, тут слід звернути увагу на те, що в руках творців модних тенденцій і інновацій, які мають професійну освіту такий парадоксальний «несмак» і «поганий тон» набувають рис гармонійних та ретельно продуманих культурних зразків, а іноді і витворів сучасного мистецтва. Серед відомих Кутюрє кінця ХХ століття, що створюють колекції Високої моди, ушляхетнюючи принципи кітчу, необхідно назвати В. Вествуд, Ж.-П. Готьє, Т. Мюглера, а також Дж. Гальяно та А. МакКвіна. [6:424]. Відмінною рисою їх творчої діяльності при цьому є продуманість і бездоганна сумісність кожної речі в складних комплексних ансамблях. Подібні творіння Високої моди неможливо назвати кітчевими, основа їх створення – еkleктизм.

Інакше кажучи, еkleктика не є проявом відсутності смаку. Вбрання, сформоване у дусі еkleктизму, виглядає гармонійно, воно витримане в певному образному ключі, але в той же час не відповідає класичним канонам і правилам.

Таким чином, еkleктизм як засіб формування модних тенденцій в сучасній індустрії моди можливо визначити як асиміляцію різнорідних стильових елементів, запозичених зі всіляких культурних (у тому числі і субкультурних) систем, історичних стилів, напрямів мистецтва і архітектури, що мають якісно інші сенс та призначення, з подальшим узгодженням загального композиційного і стилістичного характеру модного образу.

Грунтуючись на цьому визначенні, можна сформулювати основу еkleктизму в моді як поєднання непокєднуваного. При цьому, розвиваючись і виявляючись в різних сферах індустрії моди, еkleктика істотно вплинула на формування багатьох напрямів розробки модного одягу, зокрема до таких напрямів відносяться disco, ethno, boho і багато інших. Проте, безумовно, найбільш сприйнятливим до впливу еkleктики виявився напрям casual, яке існує за рахунок поєднання різних за стилем, призначенням, комплектацією предметів модного одягу. Посилюється при цьому ефект еkleктичності, як правило, за рахунок використання (одночасно в одному комп-

лекті або ансамблі) різних за фактурою та декоративно-колеристичним оформленням матеріалів.

На сучасному етапі розвитку індустрії моди і створення модних тенденцій, все більшого застосування набуває саме еkleктизм, який використовують в своїй професійній творчій діяльності велика кількість дизайнерів. Еkleктизм в сучасній моді зайняв місце альтернативного варіанту напряму мінімалізму, також широко поширеного серед масових споживачів.

Одними з основних апологетів еkleктизму як норми створення модних об'єктів в сучасній індустрії моди є дизайнери Д.Дольче і С.Габана (*Dolce & Gabbana*). У колекціях цього дуєту зразу враз виявляються неймовірні поєднання різноманітних і різностильових виробів і аксесуарів (багато з таких поєднань, через короткий час самі собою стали класичними і навіть канонічними): рвані або терті джинси з піджаками класичного стилю, білизна, яка стає повноцінним елементом комплекту або ансамблю (так званий сьогодні «білизняний стиль») і т.п. В кінці 1990-х років створений дизайнерами Будинок Високої моди вигідно відрізнявся від багатьох інших активним застосуванням еkleктики, що охоплювала «...одяг спортивно-джинсового і класичного стилів, а також елегантні костюми і пальта, що привертають увагу, а особливо – нарядні туалети з прозорих матеріалів, помірно сексуальні, лаконічних і струнких (майже строгих) форм». [3:411] При цьому дизайнери відштовхуються від потреб і бажань своїх постійних клієнтів і потенційних споживачів.

Деякі кутюрє Високої моди і дизайнери, що працюють в сегменті pret-a-porte, зізнаються, що для них модні образи в руслі еkleктизму прийнятніше створювати, ґрунтуючись на рисах і властивостях певних джерел натхнення, зокрема історичних і художніх стилів, національних традицій і сучасного мистецтва.

Так, зокрема, для англійського модельєра В.Вествуд (*Vivienne Westwood*) невичерпною основою творчості стала історія костюма, мотиви якої вона застосовує для реалізації двох своїх незмінних тем в дизайні костюма – розкоші і сексапільності. Для цього вона використовує різноманітні образні і стилістичні виразні засоби, культивує еkleктизм у всіх своїх колекціях. Наприклад, для «...вираження властивостей розкоші і марнотратства ... вона використовує прекрасні, пишні костюми стилів бароко і рококо, створюючи моделі не просто розкішні, надрозкішні й екстравагантні, багаті поєднаннями різних форм, матеріалів, химерних деталей, що безумовно привертають до себе підвищену увагу». [4:304]

Інший відомий Будинок Високої моди, *Dior*, особливо в період, коли його творчим директором був модельєр Дж. Гальяно, в своїй творчій діяльності також часто звертався до історичних і національних мотивів. Проте, таке звернення до «ретро-стилів» Дж. Гальяно багато журналістів і мистецтвознавців, які висвітлюють питання моди, вважали нетрадиційним, оскільки «...його «ретро» не повертає жінку в минуле – навпаки, він привертає красу минулих днів або минулих століть в сьогоднішній або навіть

завтрашній день, створюючи гостро сучасні образи...». [4:208]

Широкий успіх використання рис еkleктизму в творчості принесло також французькому дизайнеру Ж.-П. Готьє (*Jean-Paul Gaultier*), прагнення і здатність якого охопити багатогранні прояви життя відображаються в його образах і моделях, що представляють асиміляцію багатьох, якщо не всіх актуальних тенденцій сучасної моди. «З властивою йому сміливістю і, можливо, умисно шокуючою зухвалістю, він змішує різні стилі, несумісні, здавалося б форми, деталі, орнаменти, матеріали. Він поєднує елегантність і спортивність, грубість і жіночність, фольклор і класику, включає також і яскраву сексуальність, створюючи новаторські рішення моделей». [1:102]

Крім того, часто джерелом натхнення для створення моделей модного одягу масового виробництва для багатьох дизайнерів і модельєрів (*Blumarine, Donna Karan, Marc Jacobs, Todd Oldham, Michael Kors, Anna Sui* й інші відомі дизайнери «марок-концепцій» і торгових марок сучасної індустрії моди) слугує мистецтво і культура ХХ століття (від ексцентричності європейської творчої богеми зразка 1920-х років до створення нестримних строкатих змішень, властивих субкультури хіппі в 1970-х роках).

До слова, багато дослідників історії костюма і розвитку моди ХХ століття вважають, що саме 1970-і роки поклали початок формуванню еkleктизму як засобу формування модних тенденцій в індустрії моди. Пояснюють це розповсюдженням в даний період часу в моді рівноправної безлічі стилів і напрямів, число яких постійно збільшувалося в наступні роки і десятиліття. За допомогою цієї стильової різноманітності споживачі дістали унікальну можливість не слідувати канонам модних тенденцій, а виразити свою індивідуальність, вираючи між декількома продуктами моди. Серед причин, що підсилювали індивідуалізацію моди, слід назвати як недолік засобів деяких груп споживачів для наслідування гостромодних тенденцій, так і бажання молодіжної цільової споживачької аудиторії епатувати оточуючих, виражаючи свій протест, зокрема проти пануючих модних тенденцій. У ті часи стала особливо актуальною тенденція придбання нетрадиційних предметів одягу і аксесуарів на блошиних ринках, найбільш авангардним з яких вважався лондонський Портобелло.

Еkleктизм цього періоду виявився не тільки у факті співіснування різних стильових напрямів, але також через прийоми поєднання в одному комплексі костюма предметів одягу, що відносилися до різних стилів і напрямів. «Багаточисельні ансамблі костюмів з матеріалів різних фактур і текстури, вінчали незвичайні широкополі капелюхи із забарвленої в різні кольори норки». [10] З'явився так званий «дифузний стиль», який згодом набув широкої популярності завдяки японському модельєру Кензо (*Kenzo*).

Не в останню чергу еkleктизм моди 1970-х років сприяв тому, що в професійній сфері дизайну модного одягу відбулася заміна домінуючої системи проектування – ансамбль, який культивувався провідними Будинками Високої моди в створенні пре-

зентаційних костюмів-образів та індивідуальних нарядів *haute couture*, змінився комплектом, як відображення найбільш практичного і раціонального принципу формування індивідуального гардероба споживача, що складався з невеликої кількості одиничних предметів одягу, які поєднувалися між собою (а часто й не поєднувалися).

Саме в цей період ХХ століття індустрія моди одержала новий вектор розвитку – проектування і виробництво одиничних предметів одягу з максимальною варіативністю стильових рішень і композиційно-декоративного оформлення для розширення можливостей їх комбінаторного використання.

На основі проведеного аналізу сучасного стану ринку модного одягу, можна зробити висновок, що масовий споживач модного одягу як продукту індустрії моди, не знаходить достатнього задоволення в тому, що модний одяг стає все більш доступним за рахунок збільшення тиражів його виробництва, зниження ціни і скорочення терміну морального старіння. Одним з основних чинників, які висуваються до модного одягу, стає індивідуалізація потреб і особливостей кожного споживача. І, природно, що дана тенденція адекватно відобразилася на діяльності тих суб'єктів індустрії моди, які зайняті розробкою і виробництвом модного одягу класів «*bridge*» та «*mass-market*», тобто тих, які максимально охоплюють споживчі сегменти світового ринку модного одягу. Основою проектного етапу їх діяльності можна назвати орієнтацію на розробку одиничних виробів (як в одязі так і в аксесуарах), які, будучи самодостатніми актуальними предметами моди, також враховують можливість естетично витриманої комбінаторності з продуктами моди минулих сезонів і колекцій. Найбільш актуальною ця тенденція є для суб'єктів індустрії моди, які працюють в сегменті «*fast fashion*» і випускають по декілька колекцій модного одягу щосезону.

Така активна змінюваність одягу як продукту індустрії моди в сегменті «*fast fashion*» спричиняє явище, при якому «...багато поточних тенденцій повторюються в рамках короткострокових модних тенденцій, а відповідно, і модні продукти можуть знайти другу актуальність... Іншими словами, суб'єктам індустрії моди в своїй діяльності необхідно не просто ґрунтуватися на даних модних тенденцій, а й адаптувати їх згідно з потребами своїх цільових споживачів» [8:208].

Отже, за допомогою застосування принципів еkleктизму в дизайні костюма, можливо спроектувати індивідуальний і унікальний образ, якій завжди створюватиме переваги для ідентифікації свого носія в суспільстві. При цьому, якщо проектний образ достатньо органічний і привабливий, то його творець або носій можуть виявитися в числі кумирів масового споживача або навіть серед законодавців моди. Проте, не зважаючи на зовнішню строкатість і невігадливність, створювати моду в руслі еkleктизму далеко не так просто. Гармонійно суміщати несумісне заважає відсутність правил, норм, практичних рекомендацій і методик. У зв'язку з цим, в даній роботі

представлені декілька пропозицій щодо розробки узагальнених рекомендацій для системного проектування модного одягу як продукту індустрії моди, з використанням принципів еkleктизму.

Серед основоположних закономірностей дизайну костюма, на застосуванні яких заснована розробка модного одягу за принципами еkleктизму, необхідно звернути увагу на такі:

- комбінаторність асортиментних одиниць (одиночних виробів) в складних багатокомпонентних комплектах костюма. Даний принцип припускає наявність хоч би одного критерію сполучуваності різних за стилем предметів одягу – форма, фактурне або декоративне оформлення, колорит, змістовий чинник і т.ін. Обов'язковою умовою при цьому є дотримання субординації-координації асортиментних одиниць при створенні проектного або художнього образу;
- доцільне поєднання стильових та образних характеристик, властивих різним часовим епохам і національним традиціям. Для реалізації того принципу необхідно подолати стильові канони, характерні для того або іншого початкового творчого матеріалу, адаптувати або цитувати різноманітні елементи кожного часового або художнього стилю. При цьому основним критерієм гармонійного впровадження даного принципу в дизайні костюма слід вважати досягнення естетичності образності комплекту костюма як модного об'єкту;
- гармонійне змішання різнорідних фактурних та текстурованих варіантів оформлення матеріалів, використаних при створенні проектного або художнього образу. Як відомо з теорії композиції, матеріал різних фактур (гладкі, блискучі і матові, або рельєфні, прозорі, легкі і важкі, щільні і т.п.) можливо узгоджено поєднувати в межах певної колірної гармонії або на основі нюансних колористичних співвідношень. Це сприяє досягненню в стильовому та композиційному рішенні костюма естетичності матеріалу, основаного на композиційних характеристиках пластики і фактури;
- грамотне використання яскравих насичених кольорів, що складають певну колірну гармонію, або в поєднанні з ахроматичними графічними рішеннями, оскільки еkleктика, як прийом поєднання несумісного, припускає яскраві нестандартні, не завжди природні, забарвлення і нетрадиційні, іноді недоречні, орнаменти. При цьому, як правило, відправною точкою для вибору колористичного рішення одягу як продукту моди, є прогнозні колористичні пропозиції на певний модний сезон. Таким чином, в результаті дотримання даного принципу, передбачається досягнення колірно-тонових співвідношень в рішенні модного костюма як продукту індустрії моди;
- створення інноваційних стильових рішень комплексу костюма як модного об'єкту (або комплекту модного одягу як продукту індустрії моди), як правило шляхом поєднання суттєвих ознак

двох-трьох стилів, або комбінування основних ознак якого-небудь стилю зі специфічними властивостями інших джерел натхнення або інноваційними технологіями. Така асиміляція посилюється, як правило, поєднанням колірних, фактурних, декоративних особливостей кожного компоненту, примножуючи ефект еkleктичності в костюмі. Проте, при гармонійному грамотному використанні, вони виконують ролі як домінуючих елементів, так і акцентів, і сприяють досягненню естетичності оригінальності та ідейного змісту.

Висновки і перспективи подальших досліджень. На основі результатів проведеного дослідження можна сказати, що еkleктизм як метод і засіб розробки модного одягу набирає популярності, і незабаром має всі шанси стати домінуючим принципом формування модних тенденцій в індустрії моди. Прийоми еkleктики широко застосовуються в розробці, реалізації і презентації модних тенденцій і модних об'єктів, зокрема ансамблів костюма haute couture. Крім того, в другій половині ХХ століття, і особливо на межі ХХ – ХХІ століть еkleктизм активно проникає в систему розробки одягу масового виробництва, розширюючи можливості проектування одиночних предметів одягу як продуктів індустрії моди для подальшої комбінаторної комплектації в умовах споживання. Недостатньо розробленими на сьогодні є рекомендації із застосування в практиці розробки і виробництва предметів одягу з використанням принципів еkleктизму, особливо в умовах масового виробництва. Проте, це питання має підвищене значення, особливо в контексті тенденцій до індивідуалізації моди, що постійно посилюються.

Література:

1. Блэкмен К. 100 лет моды / К. Блэкмен. – М.: КоЛибри, 2013. – 400с.: ил.
2. Брокгауз Ф.А., Ефрон И.А. Иллюстрированный энциклопедический словарь / Ф.А. Брокгауз, И.А. Ефрон. – М.: Эксмо, 2008. – 960с.: ил.
3. Косарева Е.А. Мода. ХХ век. Развитие модных форм костюма / Е.А. Косарева. – СПб.: Издательство «Петербургский институт печати», 2006. – 468 с.: ил.
4. Латур А. Волшебники парижской моды / А. Латур. – М.: Этерна, 2012. – 424с.: ил.
5. Латынова С.В. Управление жизненным циклом модного продукта (на примере женской одежды) / С.В. Латынова // Дисс. на соискание ученой степени канд. эконом. наук по спец. 08.00.05 – экономика и управление народным хозяйством: маркетинг. – Пенза, 2007. – Пензинский государственный университет – 212 с.
6. Мода и стиль / ред. коллегия: М.Аксенова, Т.Евсеева, А.Чернова и др. – М.: Мир энциклопедий Аванта+, 2007. – 480 с.: ил.
7. Советский энциклопедический словарь / Гл.ред. А.М. Прохоров. Изд.3-е. – М.: Сов. энциклопедия, 1985. – 1600с.: ил.
8. Чуприна Н.В. Анализ распространения модных тенденций в современной индустрии моды / Н.В. Чуприна // В мире науки и искусства: вопросы филологии, искусствоведения и культурологии: Сб.статей по материалам XXXII Междунар. научн.-практ. конференции. – Новосибирск, 2014. – с. 202–208
9. Лагода О. Визуальные коммуникации в репрезентации моды / О.Лагода [Эл. ресурс] // Режим доступа: <http://gisap.eu/ru/node/14345>
10. Эkleктика – модный стиль в одежде [Эл. ресурс] // Режим доступа: <http://partka.com/eklektika-modnyiy-stil-v-odezhde/>